

Mál nr. 282/2021**M og
V v/ ábyrgðartryggingar bifreiðarinnar X****Upplýsingaskylda tjónhóla við uppgjör bóta vegna umferðarslyss 25. nóvember 2018.****Gögn.**

Málskot, móttakið 1. júlí 2021, ásamt fylgigögnum.

Bréf V dags. 23. ágúst 2021.

Viðbótarathugasemdir M með bréfi lögmanns, dags. 8. september 2021.

Málsatvik.

Í gögnum málsins kemur fram að M slasaðist í umferðarslysi 25. nóvember 2018 eftir að bifreiðinni X var ekið aftan á bifreið sem M var í. Enginn ágreiningur er um tjón tengt bifreiðunum sjálfum skv. bréfi V til nefndarinnar dags. 23. ágúst 2021. Af læknisfræðilegum gögnum verður ráðið að M hafi haft óþægindi eftir áreksturinn og leitað til lækna og sjúkraþjálfara vegna þess og stóðu V og M saman að mati á afleiðingum slyssins. Í matsgerð tveggja matsmanna dags. 2. september 2020 var M metin til 6 stiga varanlegs miska og 6% varanlegrar örorku. Eftir að matsgerð lá fyrir upplýsti V matsmenn um myndskleið af instagram-síðu M vegna líkamsæfinga M eftir slysið. Matsmenn töldu rétt að draga matsgerð sína tilbaka með tilkynningu þar um til V og lögmanns M. M aflaði eftir þetta einhliða annars mats, sbr. matsgerð dags. 26. maí 2021, þar sem kemur fram að M sé metin til 5 stiga varanlegs miska og 3% varanlegrar örorku vegna umferðarslyssins. Sá matsmaður sem mat þær afleiðingar hafði aðgang að umræddum myndskleiðum sem og skýrum M á þeim.

V hefur hafnað bótaskyldu og telur að M hafi fyrir gert rétti sínum til bóta á grundvelli 2. mgr. 120. gr. laga um váttryggingarsamninga nr. 30/2004, en þar segir: „*Sá sem við tjónsuppgjör veitir rangar eða ófullnægjandi upplýsingar sem hann veit eða má vita að geta leitt til þess að greiddar verði út bætur sem hann á ekki rétt til glatar öllum rétti til krafna á hendur félaginu samkvæmt þessum og öðrum váttryggingarsamningum vegna sömu atvika. Sé háttsemin ekki alvarleg, hún varði einungis lítinn hluta kröfunnar eða ef sérstakar ástæður mæla með því getur hann þó fengið bætur að hluta.*“ V telur að munur á niðurstöðum matsgerða sé nægur til sönnunar á því að M hafi veitt rangar upplýsingar um tjón sitt og varði það stóran hluta upphaflegrar kröfu hennar. Einnig vísar V til þess að málið hafi verið kært til lögreglu.

M telur að hún eigi rétt á bótum vegna slyssins á grundvelli seinni matsgerðar dags. 26. maí 2021 og telur efnisatriði ákvæðis 2. mgr. 120. gr. laga um váttryggingarsamninga ekki vera uppfyllt. M kveðst hafa gefið réttar upplýsingar á matsfundi vegna fyrri matsgerðar og neitar því alfarið að hafa ýkt lýsingar á einkennum og skerðingu á getu þannig að hún hafi gefið rangar eða ófullnægjandi upplýsingar um ástand sitt. Einnig vísar M til læknisfræðilegra ganga varðandi heilsufar sitt og vísar til þess að kappsemi hennar og það að hún hafi reynt að láta meiðslin hafa sem minnst áhrif á daglegt líf hingað til sé ekki þess eðlis að í því felist rangar upplýsingar um getu hennar. M telur að réttur til bóta eigi að fara eftir þeirri matsgerð sem hún aflaði eftir að fyrri matsgerð var dregin tilbaka.

Álit.

Eins og málið liggur fyrir nefndinni er ágreiningur um greiðsluskyldu V úr ábyrgðartryggingu bifreiðarinnar X. Ábyrgðartrygging er skaðatrygging í skilningi laga um váttryggingarsamninga nr. 30/2004 en ekki persónutrygging, sbr. hugtakaskýringar 1. og 2. mgr. 1. gr. laganna. Uppbygging laga um váttryggingarsamninga er þannig að I. hluti þeirra geymir almenn ákvæði, II. hluti geymir ákvæði um skaðatryggingar og III. hluti laganna geymir ákvæði um persónutryggingar. Í III. hluta laganna, sem fjalla um persónutryggingar, eru ákvæði í XVIII. kafla sem nefnist: „*Bótauppgjör, fyrning o.fl.*“. Þar er ákvæði 120. gr. laganna sem fjallar um upplýsingaskyldu við uppgjör bóta. Það ákvæði nær að ofansögðu eingöngu til persónutrygginga en ekki skaðatrygginga, líkt og ábyrgðartryggingar ökutækis sem M hefur gert kröfu um bætur í. V hefur borið því við að M hafi glatað rétti til bóta bóta sé ekki fyrir hendi og vísað til réttaráhrifa sem tilgreind eru í 2. mgr. 120. gr. laga um váttryggingarsamninga máli sínu til stuðnings. Sú grein á ekki við í málinu.

Þegar litið er til annars sambærilegs ákvæðis sem gildir um skaðatryggingar, þ.e. 2. mgr. 47. gr. laganna er orðalag þeirrar greinar aðeins frábrugðið orðalagi 2. mgr. 120. gr.: „*Ef váttrygður veitir af ásetningu rangar eða ófullnægjandi upplýsingar sem hann veit eða má vita að leiða til þess að*

hann fær greiddar bætur sem hann á ekki rétt til fellur niður allur réttur hans samkvæmt þessum og öðrum vátryggingarsamningum vegna hins tiltekna vátryggingaraburðar. Sé háttsemi vátryggðs ekki alvarleg, hún varði aðeins lítinn hluta kröfunnar eða sérstakar ástæður mæla með getur hann þó fengið bætur að hluta.“ Eins og segir í ákvæðinu hefur það einungis réttaráhrif ef vátryggður veitir af ásetningi rangar eða ófullnægjandi upplýsingar. Vátryggður í ábyrgðartryggingum er skv. b.lið 13. tl. 2. gr. laga um vátryggingarsamninga „...sá sem nýtur vátryggingaverndar á skaðabótaskyldri háttsemi sinni.“, en ekki sá sem krefst bóta. Gildissvið 2. mgr. 47. gr. laga um vátryggingarsamninga nær því ekki heldur til kröfu M sem krefst bóta úr ábyrgðartryggingu ökutækis, en í þeirri vátryggingu er eigandi ökutækisins hinn vátryggði. Slík skilgreining á vátryggðum kemur einnig fram í núgildandi vátryggingarskilmálum V vegna lögboðinnar ökutækjatrýggingar.

Af þessu leiðir að V getur ekki borið fyrir sig ákvæði laga um vátryggingarsamninga þegar það telur að tjónþoli í ábyrgðartryggingum hafi gefið rangar eða ófullnægjandi upplýsingar við uppjör bóta, alveg sama hvort það sé gert af ásetningi eður ei.

Ef tjónþolar í ábyrgðartryggingum gerast sekir um refsiverð ásetningsbrot eins og t.d. fjársvik í skilningi 248. gr. almennra hegningarlaga nr. 19/1940 eða tilraun til slíkra, sbr. 20. gr. sömu laga verður að ætla að það fari gegn meginreglum fjármunaréttar að þeir hinir sömu eigi rétt til greiðslu bóta úr sömu ábyrgðartryggingum. Við mat á gögnum málsins varðandi kröfur M verður ekki ráðið með skýrum hætti að hún haft ásetning til að fá V til að greiða sér bætur með ólögumætum hætti með því að vekja, styrkja eða hagnýta sér ranga eða óljósa hugmynd félagsins um einhver atvik. Ekki liggja fyrir upplýsingar úr lögreglurannsókn eða niðurstaða slíkrar rannsóknar þar sem rökstuddur grunur er um slíka háttsemi M. Sönnunarbyrði um huglæga afstöðu M varðandi mögulega tilraun til fjársvika ber V og hefur félagið ekki lagt fram nægilega skýr sönnunargögn sem styðja afstöðu þess. Nefndin tekur ekki afstöðu til bótafjárhæðar í málinu þar sem aðilar málsins hafa ekki lýst yfir samþykki um að nefndin fjalli um þær, en telur af ofansögðu bótaskyldu fyrir hendi úr ábyrgðartryggingu bifreiðarinnar X hjá V.

Niðurstaða.

Tjón M er bótaskyld úr ábyrgðartryggingu bifreiðarinnar X hjá V.

Reykjavík, 12. október 2021.

Þóra Hallgrímsdóttir lögfr.

Valgeir Pálsson lögfr.

Hildigunnur Hafsteinsdóttir lögfr.